

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

241

Przestrzeń a rozwój

Redaktorzy naukowi

Stanisław Korenik

Anna Dybała

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2011

Recenzenci: Florian Kuźnik, Janusz Słodczyk, Zygmunt Szymła,
Eugeniusz Wojciechowski

Redaktor Wydawnictwa: Jadwiga Marcinek

Redaktor techniczny: Barbara Łopusiewicz

Korektor: Justyna Mroczkowska

Łamanie: Beata Mazur

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:

www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,

The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,

a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon

http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się
na stronie internetowej Wydawnictwa

www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

Publikacja została sfinansowana przez Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2011

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-272-7

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp.....	11
------------	----

Część 1. Współczesne uwarunkowania rozwoju społeczno-ekonomicznego krajów, regionów i obszarów metropolitalnych

Patrycja Brańka: Atrakcyjność inwestycyjna województwa małopolskiego w oczach przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego (w świetle badań ankietowych).....	15
Adam Dąbrowski: Kierunki europejskiej polityki regionalnej – wybrane problemy	30
Piotr Hajduga: Dolnośląskie specjalne strefy ekonomiczne jako miejsce prowadzenia działalności gospodarczej w świetle ocen przedsiębiorców – wyniki badania empirycznego	41
Krzysztof Heffner, Brygida Klemens: Struktury klastrowe w gospodarce przestrzennej – wybrane korzyści i problemy rozwoju w skali lokalnej i regionalnej	56
Petr Hlaváček: The classification of analytical and management qualitative frameworks for municipal and regional development	65
Stanisław Korenik: Nowe zjawiska występujące w rozwoju aktywizujących się regionów.....	76
Anna Mempel-Śnieżyk: Uwarunkowania funkcjonowania powiązań sieciowych w województwie dolnośląskim	85
Katarzyna Miszczak: Partnerstwo publiczno-prywatne w regionach przygranicznych Polski, Czech i Niemiec – szanse i zagrożenia	105
Monika Musiał-Malago: Polaryzacja strukturalna Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.....	120
Małgorzata Rogowska: Znaczenie miast w polityce regionalnej Unii Europejskiej.....	133
Dorota Rynio: Rozwój społeczno-gospodarczy ośrodka wzrostu w okresie kryzysu gospodarki światowej.....	140
Miloslav Šašek: Development of population in the Czech Republic after 1989	150
Piotr Serafin: Stan i zmiany zagospodarowania przestrzeni wsi w strefie podmiejskiej województwa małopolskiego na przykładzie gmin Niepołomice i Wieliczka	162
Kazimiera Wilk: Sytuacja demograficzna w Federacji Rosyjskiej w latach 1990-2009	180

Arkadiusz Przybyłka: Narodowy Fundusz Zdrowia jako główny organizator usług zdrowotnych w Polsce	190
Justyna Anders: Rola władz publicznych w stymulowaniu partycypacji obywateli w procesach <i>governance</i> – doświadczenia międzynarodowe i wnioski dla Polski.....	200
Marek Dylewski, Beata Filipiak: Możliwości rozwoju obszarów metropolitalnych w nowych uwarunkowaniach finansowych jednostek samorządu terytorialnego.....	212
Andrzej Rączaszek: Procesy rozwojowe największych polskich miast w okresie transformacji.....	224

Część 2. Społeczne, gospodarcze i środowiskowe problemy rozwoju lokalnego

Jacek Chądzyński: Władza lokalna a rynek – pomiędzy współpracą a konkurencją.....	241
Eleonora Gonda-Soroczyńska: Uwarunkowania środowiska przyrodniczego w przestrzeni uzdrowiska na przykładzie Czerniawy-Zdroju.....	252
Magdalena Kalisiak-Mędelska: Partycypacja społeczna – przymus czy rzeczywista potrzeba?.....	262
Magdalena Kalisiak-Mędelska: Zadowolenie z miejsca zamieszkania – ocena mieszkańców i władz lokalnych na przykładzie Głowna	277
Andrzej Łuczyszyn: Lokalna przestrzeń publiczna w gospodarce kreatywnej	290
Magdalena Pięta-Kanurska: Związki kultury i ekonomii oraz ich wpływ na rozwój miasta.....	301
Joost Platje: Local governance's capacity to direct its own path of sustainable development.....	310
Andrzej Raszkowski: Nowe trendy w marketingu miejsc.....	319
Anna Batko: Administracja publiczna jako stymulator zmian w turystyce miasta – na przykładzie Krakowa w latach 1989-2006	328
Piotr Ruczkowski: Ewidencja ludności – nowe zasady meldunkowe	340

Część 3. Innowacyjność i przedsiębiorczość a rozwój

Niki Derlukiewicz: Unia innowacji jako sposób na zwiększenie innowacyjności gospodarki europejskiej.....	355
Dariusz Głuszcuk: Finansowanie działalności innowacyjnej – źródła i bariery w przekroju regionów Polski (NTS-2).....	366

Niki Derlukiewicz, Małgorzata Rogowska, Stanisław Korenik, Jarmila Horáková, Jiří Louda: Polsko-czeska współpraca transgraniczna małych i średnich przedsiębiorstw	377
Anna Korombel: Najczęściej popełniane błędy podczas wdrażania zintegrowanego zarządzania ryzykiem (ERM) w polskich przedsiębiorstwach	388
Kamil Wiśniewski: Systemowe zarządzanie wiedzą w ujęciu teoretycznym i praktycznym	396
Paweł Dziekański, Jan Puchala: Wspieranie przedsiębiorczości przez samorząd terytorialny na przykładzie powiatu limanowskiego	405
Jerzy Wąchol: Rola państwa i jego interesariuszy we władztwie korporacyjnym w okresie wychodzenia ze spowolnienia gospodarczego i kryzysu ...	417
Aleksandra Pisarska, Mieczysław Poborski: Wybrane problemy inwestowania w rzeczowe aktywa trwałe (na przykładzie uczelni publicznych w Polsce).....	427
Agnieszka Izabela Baruk: Specyfika działań motywujących stosowanych wobec polskich pracowników.....	437
Monika Stelmaszczyk: Właściciel małego przedsiębiorstwa menedżerem zorientowanym na kulturę – wyzwania i perspektywy	447
Barbara Batko: Wpływ jakości informacji publicznej na minimalizację ryzyka podejmowania decyzji na rynku pracy	455

Część 4. Wybrane problemy planowania przestrzennego

Oğuz Özbek: Central planning of development through etatism in Turkey: the state planning organisation	467
Kinga Wasilewska: Samorząd terytorialny jako nowy podmiot polityki przestrzennej	474
Aleksandra Koźlak: Modelowe ujęcie transportu w planowaniu przestrzennym	489
Anna Kamińska: Rola ewaluacji w zarządzaniu procesem rewitalizacji przestrzeni miejskiej	502

Część 5. Zagadnienia różne

Hubert Kaczmarczyk: Właściwe zadania państwa w ujęciu F.A. von Hayeka	513
Małgorzata Gajda-Kantorowska: Transfery fiskalne a przeciwdziałanie szokom asymetrycznym w ramach Unii Gospodarczo-Walutowej w Europie ..	522
Adam Peszko: Krytyka liberalnej doktryny lat 90. i nowe nurty w ekonomii pierwszej dekady XXI wieku.....	532
Andrzej Adamczyk: Incydentalna kontrola rozporządzeń przez sądy.....	543

Summaries

Patrycja Brańka: Investment attractiveness of Małopolska voivodeship in opinion of foreign capital enterprises (in the light of survey results).....	29
Adam Dąbrowski: Directions of European Regional Policy – selected problems.....	40
Piotr Hajduga: Special economic zones in Lower Silesia as a business place in the light of assessments of entrepreneurs – results of empirical research	55
Krystian Heffner, Brygida Klemens: Cluster structures in spatial economy – chosen benefits and problems of development on the local and regional scale	64
Petr Hlaváček: Klasyfikacja analitycznych i zarządczych ram kwalifikacyjnych w rozwoju gmin i regionów	75
Stanisław Korenik: New phenomena occurring in the development of activating regions	84
Anna Mempel-Śnieżyk: Conditions of functioning of the network relations in Lower Silesia Voivodeship	104
Katarzyna Miszczak: Public-Private Partnership in the border regions of Poland, the Czech Republic and Germany – opportunities and threats.....	119
Monika Musiał-Malago: Structural polarization of Cracow Metropolitan Area.....	132
Małgorzata Rogowska: The importance of cities in the European Union's regional policy	139
Dorota Rynio: Social-economic development of growth center in the time of worldwide economy crisis	149
Miloslav Šašek: Rozwój populacji w Czechach po roku 1989	161
Piotr Serafin: Spatial planning of rural areas in the suburbs of Małopolska: state and changes – the case of Wieliczka and Niepołomice.....	179
Kazimiera Wilk: The demographic situation in the Russian Federation in the years 1990-2009.....	189
Arkadiusz Przybyłka: The National Health Fund as the main organizer of health services in Poland	199
Justyna Anders: The role of public authorities in promoting civic participation in processes of <i>governance</i> – application of international practices in the Polish context.....	211
Marek Dylewski, Beata Filipiak: Development opportunities of metropolitan areas in the new financial circumstances of local government units	223
Andrzej Rączaszek: Development processes in the biggest Polish cities in the transformation period.....	237

Jacek Chądryński: Local government and market – between cooperation and competition	251
Eleonora Gonda-Soroczyńska: The condition of the natural environment in the development of a spa town – the case of Czerniawa-Zdrój	261
Magdalena Kalisiak-Mędelska: Social participation – obligation or real need?	276
Magdalena Kalisiak-Mędelska: Satisfaction with the place of residence – evaluation of place and local authorities as on the example of Główno.....	289
Andrzej Łuczyszyn: Local public space in creative economy.....	300
Magdalena Pięta-Kanurska: The relationship between culture and economics and their impact on urban development	309
Joost Platje: Zdolność samorządu terytorialnego do kierowania własną ścieżką rozwoju zrównoważonego	318
Andrzej Raszkowski: New trends in place marketing	327
Anna Batko: Public administration as a stimulator of changes in city tourism – based on Cracow between the years 1989 and 2006	339
Piotr Ruczkowski: Population registration – the new residence regulations..	351
Niki Derlukiewicz: Innovation Union as a way to increase the innovation in European economy	365
Dariusz Głuszczyk: Financing innovation activities – sources and barriers with regard to regions in Poland (NTS-2)	376
Niki Derlukiewicz, Małgorzata Rogowska, Stanisław Korenik, Jarmila Horáková, Jiří Louda: Polish-Czech border cooperation of small and medium-sized enterprises	387
Anna Korombel: The most common errors during the implementation of Enterprise Risk Management (ERM) in Polish enterprises	395
Kamil Wiśniewski: System knowledge management from theoretical and practical perspective	404
Paweł Dziekański, Jan Puchała: Support of the enterprise by the territorial council on the example of Limanowski administrative district.....	416
Jerzy Wąchol: The role of the state and its stakeholders in corporate governance while getting out of the economic downturn and crisis.....	426
Aleksandra Pisarska, Mieczysław Poborski: Selected problems of investing in tangible fixed assets (as exemplified by public institutions of higher education)	435
Agnieszka Izabela Baruk: Essence of motivation activities used towards Polish employees	446
Monika Stelmaszczyk: Owner of small company as a culture-oriented manager – challenges and prospects	454
Barbara Batko: The impact of public information quality to minimize the decision making risk on the labour market.....	464

Oğuz Özbek: Centralne planowanie rozwoju przez etatyzm w Turcji: Państwowy Urząd Planowania	473
Kinga Wasilewska: Local self-government as a new subject of spatial policy.	488
Aleksandra Koźlak: Land-use/transport models in spatial planning.....	501
Anna Kamińska: The role of evaluation in the management of urban space revitalization process	510
Hubert Kaczmarczyk: Appropriate tasks of the state in terms of F.A. von Hayek.....	521
Malgorzata Gajda-Kantorowska: Fiscal transfers as asymmetric shocks absorption mechanisms in the European Monetary Union.....	531
Adam Peszko: Criticism of neoclassic doctrine of the 90s and new currents of economics in the first decade of the XXI century.....	542
Andrzej Adamczyk: The right of courts to refuse incidentally to apply regulations.....	557

Piotr Ruczkowski

Wyższa Szkoła Ekonomii i Prawa w Kielcach

EWIDENCJA LUDNOŚCI – NOWE ZASADY MELDUNKOWE

Streszczenie: Niniejszy artykuł porusza problematykę ewidencji ludności, w tym nowych zasad meldunkowych wprowadzonych ustawą z dnia 24 września 2010 r. Ewidencja ludności należy do systemu różnorodnych ewidencji i rejestrów prowadzonych przez organy władzy publicznej. Polega na rejestracji określonych w ustawie podstawowych danych identyfikujących tożsamość oraz status administracyjno-prawny osób fizycznych. Opiera się na instytucji obowiązku meldunkowego, wynikającego z mocy prawa. Zakresem podmiotowym tego obowiązku objęto na ogół wszystkich przebywających na terytorium RP, czyli zarówno obywatele RP, jak i cudzoziemców, natomiast zakresem przedmiotowym wymogi: zameldowania się w miejscu pobytu stałego lub czasowego, wymeldowania się z miejsca pobytu stałego lub czasowego oraz zgłoszenia wyjazdu poza granice RP.

Słowa kluczowe: ewidencja ludności, obowiązek meldunkowy, zameldowanie, wymeldowanie, zasady meldunkowe.

1. Wstęp

Dotychczas zagadnienia ewidencji ludności regulowała ustawa z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych¹. Akt ten został zastąpiony ustawą z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (dalej: u.e.l.)².

Należy zwrócić uwagę, że termin „ewidencja” posiada wiele znaczeń i w związku z tym może być różnie definiowany. W języku polskim oznacza on „wykaz; spis zawierający dane dotyczące liczby i ruchu ludności, rzeczy lub spraw; sporządzanie takich wykazów lub spisów, rejestracja jakichś faktów; ewidencja korespondencji, pacjentów, wypadków drogowych. Prowadzenie ewidencji zamówień. Ewidencja ruchu ludności, prowadzenie przez organa administracji dokumentacji dotyczącej miejsca pobytu osób zamieszkujących na danym terenie”³. Jak widzimy, jednym z możliwych sposobów definiowania pojęcia ewidencji w języku potocznym jest znaczenie, jakie przypisujemy temu terminowi w nauce prawa administracyjnego.

¹ Tekst jedn. DzU 2006, nr 139, poz. 993.

² DzU 2010, nr 217, poz. 1427.

³ *Słownik języka polskiego*, t. I, red. M. Szymczak, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002, s. 527.

Przedmiotem analizy w niniejszym opracowaniu jest ewidencja ludności. Należy jednak pamiętać, że ewidencja ta stanowi część systemu różnorodnych ewidencji i rejestrów prowadzonych w naszym kraju.

Stosownie do treści art. 2 u.e.l. ewidencja ludności polega na rejestracji określonych w ustawie podstawowych danych identyfikujących tożsamość oraz status administracyjno-prawny osób fizycznych. Prowadzona jest w formie elektronicznej w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności, zwanym dalej „rejestrem PESEL”, w rejestrach mieszkańców oraz rejestrach zamieszkania cudzoziemców; te ostatnie mogą być prowadzone w formie kartotecznej.

Ewidencja ludności opiera się na instytucji obowiązku meldunkowego. Należy podkreślić, że obowiązek meldunkowy wynika wprost z przepisów ustawy i nie wymaga konkretyzacji w drodze decyzji administracyjnej⁴. Jego wykonanie polega na zgłoszeniu właściwemu organowi wymaganych przez ustawę danych. Należy podkreślić, że nowy akt prawny ostatecznie znosi z dniem 1 stycznia 2014 r. obowiązek meldunkowy, wprowadzony w Polsce w roku 1928, polegający na informowaniu przez obywatela organów administracji publicznej o miejscu czasowego lub stałego pobytu.

Zwolennicy zniesienia obowiązku meldunkowego twierdzą, iż stał się on reliktem komunistycznego państwa, które nałożyło (a w zasadzie utrzymało) rygorystyczny wymóg informowania organów władzy o każdej zmianie miejsca pobytu obywatela (zob. uzasadnienie do projektu ustawy). Zdaniem autora decyzja o likwidacji obowiązku meldunkowego w tym zakresie wydaje się nieprzemyślana. W tym miejscu warto przywołać fragment orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2002 r.⁵, w którym podano ważne argumenty za utrzymaniem obowiązku meldunkowego: „Niezależnie od zmian sposobu jego realizacji obowiązek meldunkowy służy prawidłowemu wykonywaniu przez organy władzy publicznej ich funkcji. Posiadanie informacji o miejscu zamieszkania i pobytu umożliwia racjonalizację szeregu działań należących do zadań państwa i samorządu terytorialnego. Celem obowiązku meldunkowego jest bowiem zapewnienie prawidłowego funkcjonowania ewidencji ludności. Należy podkreślić, iż ewidencja ludności polegająca na rejestracji danych o miejscu pobytu (adresie) osób służy także ochronie interesów samych zainteresowanych (np. dzięki zameldowaniu można odnaleźć osobę w przypadku dziedziczenia przez nią majątku) oraz ochronie praw osób trzecich (np. wierzycieli w przypadku „przeprowadzki” dłużnika). Oznacza to, że obowiązek meldunkowy uznać należy w świetle Konstytucji za instytucję wynikającą z klauzuli ochrony porządku publicznego, mającą także związek z ochroną praw i interesów jednostki”. Należy w pełni podzielić ten pogląd i jednoznacznie negatywnie ocenić likwidację obowiązku informowania właściwego organu o miejscu/zmianie miejsca pobytu stałego lub czasowego.

⁴ Zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (dalej: WSA) w Warszawie z dnia 24 czerwca 2004 r., V SA 519/03, LEX nr 146738.

⁵ Wyrok TK z dnia 27 maja 2002 r., K 20/2001, OTK-A 2002/3/34.

Trzeba podkreślić, że zniesienie obowiązku meldunkowego ma nastąpić w dwóch etapach. I tak od chwili wejścia w życie ustawy (1 sierpnia 2011 r.) do 1 stycznia 2014 r. nastąpi znaczne ograniczenie zakresu obowiązku meldunkowego (m.in. likwidacja obowiązku rejestracji pobytów czasowych do 3 miesięcy, obowiązku meldunkowego wczasowiczów i turystów, zasadniczo likwidacja obowiązku zgłaszania wymeldowania się, zniesienie sankcji karnej za niedopełnienie obowiązku meldunkowego itd.). Natomiast z dniem 1 stycznia 2014 r. nastąpi zniesienie obowiązku meldunkowego polegającego na rejestracji danych miejscu pobytu osób. Nadal zostanie utrzymany, wynikający jednak z odrębnych ustaw, obowiązek zgłoszenia urodzenia, zgonu oraz zmiany stanu cywilnego.

Warto zwrócić uwagę, że, w przeciwieństwie do obywateli polskich, w okresie przejściowym (od 1 sierpnia 2011 r. do 1 stycznia 2014 r.) utrzymano odpowiedzialność karną cudzoziemców niedopełniających obowiązku meldunkowego (art. 59), z wyjątkiem jednak obywateli państw członkowskich UE, państw członkowskich EFTA oraz Konfederacji Szwajcarskiej, a także członków ich rodzin niebędących obywatelami tych państw.

Organy gmin wykonują zadania określone w u.e.l. jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Wojewoda jest organem wyższego stopnia w stosunku do organów gmin wydających rozstrzygnięcia administracyjne na podstawie wspomnianej ustawy. Sprawuje on nadzór nad działalnością organów gmin w zakresie obowiązku meldunkowego.

W tym miejscu warto jeszcze wspomnieć, że przepisy UE nie regulują bezpośrednio kwestii obowiązku meldunkowego⁶. Z zasady swobodnego przepływu osób wynika nakaz ujednoczenia (przynajmniej zakaz dyskryminacji) przepisów dotyczących obowiązku meldunkowego w stosunku do wszystkich obywateli UE, zamieszkałych stale lub czasowo na terytorium danego państwa członkowskiego, co zresztą uczyniła u.e.l. Co należy podkreślić, przepisy UE nie nakładają obowiązku ujednoczenia regulacji prawnych dotyczących obowiązku meldunkowego we wszystkich krajach członkowskich UE. Dlatego też w poszczególnych państwach spotykane są różne rozwiązania w tym zakresie. W większości krajów członkowskich UE obowiązek meldunkowy w różnej formie istnieje (np. Niemcy, Słowacja, Czechy itd.). Na przykład w Niemczech kwestie te szczegółowo regulują ustawy wydawane przez poszczególne kraje związkowe⁷, natomiast na Słowacji ustawa nr 253/1998⁸.

⁶ Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców, DzU UE 31.07.2007, L 199, s. 23-29.

⁷ Zob. Gesetz über das Meldewesen im Land Brandenburg (GVBl. I/06, [nr 02], s. 6), Hessisches Meldegesetz, (GVBl. I 2006, s. 66), Meldegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (GVOBl. M-V 2007, s. 34).

⁸ Zákon z 1. júla 1998 o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky (253/1998 Z.z.).

2. Zakres podmiotowy i przedmiotowy obowiązku meldunkowego

Jak wspomniano, ewidencja ludności opiera się na instytucji obowiązku meldunkowego. Zakres podmiotowy tego obowiązku został określony szeroko. Obejmuje on wszystkie osoby przebywające na terytorium Polski, z nielicznymi wyjątkami dotyczącymi cudzoziemców. Zgodnie z art. 42 u.e.l. od wykonywania obowiązku meldunkowego zwolnieni są pod warunkiem wzajemności szefowie i członkowie personelu przedstawicielstw dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych państw obcych, łącznie z członkami ich rodzin pozostającymi z nimi we wspólnocie domowej, a także inne osoby na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych. Warto podkreślić, że z obowiązku meldunkowego zwolnieni są wszyscy cudzoziemcy, jeżeli ich pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie przekracza 14 dni.

Za osobę nieposiadającą pełnej zdolności do czynności prawnych obowiązek meldunkowy wykonuje jej przedstawiciel ustawowy, opiekun prawny lub inna osoba sprawująca nad nią faktyczną opiekę w miejscu ich wspólnego pobytu. Obowiązek meldunkowego można również dopełnić przez pełnomocnika.

Z kolei zakres przedmiotowy obowiązku meldunkowego obejmuje zameldowanie i wymeldowanie z miejsca pobytu stałego lub czasowego oraz zgłoszenie wyjazdu poza granice RP oraz powrotu z wyjazdu poza granice RP (z zamiarem stałego pobytu poza granicami RP lub bez zamiaru stałego pobytu na okres dłuższy niż 6 miesięcy).

3. Zameldowanie i wymeldowanie

3.1. Zameldowanie

W świetle przepisów u.e.l. zameldowanie jest czynnością materialno-techniczną, aktem rejestracji danych dotyczących osoby fizycznej i miejsca jej pobytu. Wyjątki od tej zasady, dopuszczające wydanie decyzji o zameldowaniu, zostały określone w art. 31 u.e.l. Przepis ten stanowi, że właściwy organ gminy rozstrzyga (w drodze decyzji administracyjnej) o dokonaniu zameldowania, jeżeli dane zgłoszone do zameldowania budzą wątpliwości. Podobne rozwiązanie przewidywał art. 47 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych. Zgodnie z art. 10 ust. 1 tej ustawy osoba, która przebywała w określonej miejscowości pod tym samym adresem dłużej niż trzy doby, była obowiązana zameldować się na pobyt stały lub czasowy najpóźniej przed upływem czwartej doby, licząc od dnia przybycia. Od dnia 1 sierpnia 2011 r., zgodnie z art. 27 u.e.l., obywatel polski (dotyczy to również obywateli UE i członków ich rodzin) przebywający na terytorium RP będzie obowiązany zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej w 30. dniu, licząc od dnia przybycia do tego miejsca. Warto podkreślić, że przez pobyt czasowy ustawa rozumie przebywanie poza miejscem pobytu stałego przez okres ponad 3 miesiące. Oznacza

to, że obywatel polski nie będzie musiał informować organu gminy o krótkotrwałym wyjeździe poza miejsce swojego dotychczasowego pobytu.

W tym kontekście warto zwrócić uwagę na wyrok NSA z dnia 8 października 1982 r., w którym sąd ten stwierdził, że wspomniany wyżej przepis (art. 10 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych – P.R.) „nie określa, jaki czas musi osoba zamieszkiwać pod danym adresem, by uznać jej pobyt za stały, lecz jedynie określa termin zarejestrowania tego pobytu we właściwym organie. Nieprzebywanie bezpośrednio po zameldowaniu na pobyt stały pod wskazanym adresem nie dowodzi jeszcze braku zamiaru pobytu stałego pod tym adresem”⁹.

Na podstawie ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych można było wyodrębnić zameldowanie na pobyt stały, zameldowanie na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące oraz zameldowanie na pobyt czasowy trwający do 3 miesięcy. Natomiast u.e.l. daje podstawy do wyodrębnienia zameldowania na pobyt stały oraz na pobyt czasowy, deklarowany w zgłoszeniu.

Ustawowo zdefiniowano pojęcia „pobytu stałego” i „pobytu czasowego”. Pobyt stałym jest zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego przebywania. Miejscem pobytu stałego osoby zatrudnionej na statku żeglugi śródlądowej lub morskiej albo zamieszkującej w związku z wykonywaniem pracy w ruchomym urządzeniu mieszkalnym jest siedziba pracodawcy zatrudniającego tę osobę. O pobycie stałym decydują więc dwa elementy: element obiektywny – zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem (*corpus*), oraz element subiektywny – zamiar stałego przebywania (*animus*).

Z kolei pobyt czasowym jest przebywanie bez zamiaru zmiany miejsca pobytu stałego w innej miejscowości pod oznaczonym adresem lub w tej samej miejscowości, lecz pod innym adresem. Jak wspomniano wyżej, przez pobyt czasowy u.e.l. rozumie przebywanie poza miejscem pobytu stałego przez okres ponad 3 miesięcy. A zatem pobyt nieprzekraczający 3 miesięcy nie jest rozumiany jako pobyt czasowy. Miejscem pobytu czasowego osoby zatrudnionej na statku żeglugi śródlądowej lub morskiej albo zamieszkującej w związku z wykonywaniem pracy w ruchomym urządzeniu mieszkalnym jest siedziba pracodawcy zatrudniającego tę osobę.

W istocie więc o charakterze pobytu w określonej miejscowości decyduje zamiar osoby podlegającej obowiązkowi meldunkowemu. W orzecznictwie NSA przyjęto, że „w razie wątpliwości co do charakteru pobytu organ administracji nie może ograniczyć się do bezkrytycznego przyjęcia oświadczenia woli takiej osoby co do jej zamiaru. O ocenie charakteru pobytu decyduje bowiem nie tylko werbalna treść oświadczenia woli, lecz również okoliczności faktyczne wskazujące na zamiar rzeczywisty”¹⁰. W innym orzeczeniu Sąd ten stwierdził, iż o pobycie stałym w określonej miejscowości ma decydować wola koncentracji w danym miejscu spraw życiowych, w tym założenia ośrodka osobistych i majątkowych interesów¹¹. „Miejsce

⁹ Wyrok NSA z dnia 8 października 1982 r., SA/Kr 599/1982, ONSA 1982/2/96.

¹⁰ Wyrok NSA z dnia 19 marca 1981 r., SA 314/1981, ONSA 1981/1/24.

¹¹ Wyrok NSA z dnia 14 maja 2001 r., V SA 1496/2000, LEX nr 54454.

stałego pobytu danej osoby to miejsce, w którym osoba ta stale realizuje swoje podstawowe funkcje życiowe, tj. w szczególności mieszka, nocuje, spożywa posiłki, wypoczywa, przechowuje rzeczy niezbędne do codziennego funkcjonowania (odzież, żywność, meble), przyjmuje wizyty członków rodziny lub znajomych, utrzymuje chociażby okazjonalne kontakty z sąsiadami, przyjmuje i nadaje korespondencję¹². Wątpliwości co do charakteru pobytu rozstrzyga właściwy organ gminy w drodze decyzji administracyjnej. Warto podkreślić, że w tym samym czasie można mieć tylko jedno miejsce pobytu stałego i jedno miejsce pobytu czasowego.

Obywatel polski dokonuje zameldowania na pobyt stały lub czasowy w formie pisemnej (wypełniając stosowny formularz) w organie gminy właściwym ze względu na położenie nieruchomości, w której zamieszkuje, przedstawiając do wglądu dowód osobisty lub paszport. Osoba zobowiązana do zameldowania się na pobyt stały zgłasza dane osobowe wymienione w ustawie. Zgłoszenie danych następuje poprzez wypełnienie formularza meldunkowego. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku zameldowania na pobyt czasowy w zgłoszeniu należy wskazać zamierzony czas jego trwania.

Obywatel polski dokonujący zameldowania na pobyt stały lub czasowy przedstawia potwierdzenie pobytu w lokalu, dokonane przez właściciela lub inny podmiot dysponujący tytułem prawnym do lokalu na formularzu zgłoszenia pobytu stałego lub formularzu zgłoszenia pobytu czasowego, oraz (do wglądu) dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu tego właściciela lub podmiotu. Dokumentem potwierdzającym tytuł prawny do lokalu może być w szczególności umowa cywilnoprawna, wypis z księgi wieczystej, decyzja administracyjna lub orzeczenie sądu.

Wypada zauważyć, że – wobec niekonstytucyjności przepisu art. 9 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych¹³ – również pod rządami u.e.l. wyłączną przesłanką zameldowania określonej osoby w oznaczonym lokalu jest fakt przebywania w nim, bez konieczności legitymowania się dokumentem uprawniającym do tego. To konsekwencja charakteru i istoty czynności zameldowania wyłącznie jako aktu rejestracji danych o miejscu pobytu oznaczonej osoby¹⁴.

W orzecznictwie sądowym zwrócono uwagę, że uprawniać do zameldowania może tylko pobyt legalny, oznaczający przebywanie na zasadach zgodnych z prawem, za wiedzą i zgodą osoby uprawnionej do dysponowania lokalem¹⁵. W tym kontekście istotny jest również wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, w którym podkreślono, że „Sprawy administracyjne prowadzone w przedmiocie ewidencji ludności mają na celu wyłącznie potwierdzanie faktycznego miejsca pobytu stałego lub czasowego. Jediną przesłanką warunkującą wymeldowanie z pobytu stałego jest trwałe i dobrowolne opuszczenie dotychczasowego miejsca zamieszkania. Organy ewidencyjne nie są zatem uprawnione do badania tytułów

¹² Wyrok WSA w Warszawie z dnia 22 września 2005 r., IV SA/Wa 600/05, niepubl.

¹³ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2002 r., K 20/2001, OTK-A 2002/3/34.

¹⁴ Wyrok NSA z dnia 7 marca 2003 r., V SA 2425/2002, Wspólnota 2004/9/58.

¹⁵ Wyrok WSA z dnia 24 czerwca 2004 r., V SA 519/03, LEX nr 146738.

prawnych do zamieszkiwania pod danym adresem, rozstrzygnięcia sporów o prawo własności itd.”¹⁶

Zameldowanie następuje pod oznaczonym adresem. Adres ustala się w sposób określony w u.e.l. Dzieci obywateli polskich, urodzone na terytorium RP, będą meldowane na pobyt stały przez kierownika USC, sporządzającego akt urodzenia, w miejscu stałego lub czasowego pobytu rodziców albo tego z rodziców, u którego dziecko faktycznie przebywa. Należy podkreślić, że u.e.l. nie przewiduje odrębnych zasad wypełniania obowiązku meldunkowego przez wczasowiczów i turystów.

Organ gminy dokonujący zameldowania na pobyt stały z urzędu wydaje zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt stały, natomiast zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt czasowy wydawane jest tylko na wniosek osoby meldującej się. Oba zaświadczenia są ważne do chwili zmiany miejsca zameldowania, przy czym zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt czasowy nie dłużej niż do upływu terminu zameldowania.

W tym miejscu warto jeszcze wspomnieć, że rejestracji zmiany imienia lub nazwiska dokonuje kierownik Urzędu Stanu Cywilnego (USC), który wydał decyzję o zmianie w trybie określonym przez ustawę z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska¹⁷. Z kolei rejestracji zmian w obywatelstwie dokonuje właściwy wojewoda.

3.2. Obowiązek meldunkowy cudzoziemców

Na ogół cudzoziemcy przebywający na terytorium Polski obowiązani są wykonywać obowiązek meldunkowy na tych samych zasadach, co obywatele polscy. Dotyczy to zwłaszcza obywateli UE i członków ich rodzin. Wyjątki od tej zasady wynikają z rozdziału 5 u.e.l.

Cudzoziemiec będący obywatelem UE¹⁸ przebywający na terytorium RP jest obowiązany zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej w 30. dniu, licząc od dnia przybycia do tego miejsca. Członek rodziny cudzoziemca niebędący obywatelem UE jest obowiązany zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej w 30. dniu, licząc od dnia przybycia do tego miejsca. Pozostali cudzoziemcy przebywający na terytorium RP mają obowiązek zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej 4. dnia, licząc od dnia przybycia do tego miejsca. Deklarowany w tym przypadku przez cudzoziemca okres pobytu czasowego pod określonym adresem nie może przekroczyć okresu, w którym cudzoziemiec ten może legalnie przebywać na terytorium RP, zgodnie z dokumentem potwierdzającym jego prawo pobytu.

¹⁶ Wyrok WSA z dnia 2 lipca 2009 r., III SA/Po 507/08, Wspólnota 2009/34/38.

¹⁷ DzU 2008, nr 220, poz. 1414.

¹⁸ Warto podkreślić, że w tym przypadku pojęcie obywatela UE obejmuje zarówno obywatela państwa członkowskiego UE, jak i obywatela państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, a także obywatela Konfederacji Szwajcarskiej.

Jak wspomniano, od wykonywania obowiązku meldunkowego zwolnieni są przedstawiciele dyplomatyczni oraz pozostali cudzoziemcy, jeżeli ich pobyt na terytorium RP nie przekracza 14 dni.

Cudzoziemiec, dokonując zameldowania się na pobyt stały, zgłasza wymagane dane do zameldowania oraz przedstawia kartę pobytu wydaną w związku z udzieleniem zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt tolerowany lub nadaniem statusu uchodźcy w RP, albo zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w RP, udzieleniu w RP ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany. Natomiast dokonując zameldowania na pobyt czasowy, przedstawia wizę, a w przypadku gdy wjazd cudzoziemca nastąpił na podstawie umowy przewidującej zniesienie lub ograniczenie obowiązku posiadania wizy – dokument podróży, tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca, kartę pobytu albo zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich lub decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w RP, udzieleniu w RP ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany.

Odrębne zasady dotyczą obywateli państw członkowskich UE i członków ich rodzin niebędących obywatelami państw członkowskich UE. Obywatel państwa członkowskiego UE (cudzoziemiec, o którym mowa w art. 41 ust. 1 u.e.l.), dokonując zameldowania na pobyt stały, przedstawia ważny dokument podróży lub inny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo oraz ważny dokument potwierdzający prawo stałego pobytu albo zaświadczenie o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE lub oświadczenie o zarejestrowaniu pobytu na terytorium RP, natomiast dokonując zameldowania na pobyt czasowy przedstawia ważny dokument podróży lub inny ważny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo oraz zaświadczenie o zarejestrowaniu pobytu obywatela UE lub, w przypadku braku zaświadczenia, składa oświadczenie o zarejestrowaniu pobytu na terytorium RP. Członek jego rodziny niebędący obywatelem państwa członkowskiego UE, dokonując zameldowania się na pobyt stały, przedstawia ważny dokument podróży oraz ważną kartę stałego pobytu członka rodziny obywatela UE albo ważną kartę pobytu członka rodziny obywatela UE, natomiast dokonując zameldowania na pobyt czasowy – ważny dokument podróży oraz ważną kartę pobytu członka rodziny obywatela UE.

W celu rejestracji miejsca pobytu stałego lub czasowego cudzoziemców organ gminy prowadzi rejestr zamieszkania cudzoziemców, w którym gromadzone są dane dotyczące cudzoziemców, którzy zameldowali się na pobyt stały lub czasowy na terenie danej gminy.

3.3. Wymeldowanie

Obywatel polski lub cudzoziemiec, który opuszcza miejsce pobytu stałego albo opuszcza miejsce pobytu czasowego przed upływem deklarowanego okresu pobytu, obowiązany jest wymeldować się.

Podobnie jak zameldowanie, również wymeldowanie jest czynnością materialno-techniczną polegającą na rejestracji danych dotyczących pobytu określonej osoby, a ściślej: o ustaniu jej pobytu w dotychczasowym miejscu. Analogicznie więc jak w przypadku zameldowania, również przy wymeldowaniu źródłem powinności organu administracji dokonania tej czynności jest sam fakt opuszczenia dotychczasowego miejsca pobytu przez osobę podlegającą wymeldowaniu, niezależnie od tego, czy utraciła ona uprawnienie do przebywania w tym miejscu¹⁹.

Wyjątki od tej zasady, dopuszczające wydanie decyzji o wymeldowaniu, zostały określone w u.e.l. w art. 31 ust. 1 oraz art. 35. Przepis 31 ust. 1 powołanej ustawy stanowi, że właściwy organ gminy rozstrzyga (w drodze decyzji administracyjnej) o dokonaniu wymeldowania, jeżeli dane zgłoszone do wymeldowania budzą wątpliwości. Zgodnie z treścią art. 35 organ gminy właściwy ze względu na położenie nieruchomości wydaje z urzędu lub na wniosek właściciela lub podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu decyzję w sprawie wymeldowania obywatela polskiego, który opuścił miejsce pobytu stałego albo opuścił miejsce pobytu czasowego przed upływem deklarowanego okresu pobytu i nie dopełnił obowiązku wymeldowania się.

Obywatel polski dokonuje wymeldowania z miejsca pobytu stałego albo z miejsca pobytu czasowego w formie pisemnej na formularzu w organie gminy właściwym dla dotychczasowego miejsca pobytu, przedstawiając do wglądu dowód osobisty lub paszport albo w formie dokumentu elektronicznego na formularzu umożliwiającym wprowadzenie danych do systemu teleinformatycznego organu gminy, pod warunkiem otrzymania przez osobę urzędowego poświadczenia odbioru. Istotną zmianą jest umożliwienie wymeldowania się poprzez złożenie formularza w formie dokumentu elektronicznego, pod warunkiem jednak otrzymania przez wymeldowującego się urzędowego poświadczenia odbioru dokumentu.

Obywatel polski może wymeldować się z miejsca pobytu stałego lub czasowego, dokonując zameldowania w nowym miejscu pobytu. Osoba zobowiązana do wymeldowania się zgłasza organowi gminy, właściwemu ze względu na dotychczasowe miejsce jej pobytu stałego lub czasowego, dane określone w u.e.l. W obu przypadkach zgłoszenie danych następuje przez wypełnienie odpowiednio formularza zgłoszenia wymeldowania z miejsca pobytu stałego bądź formularza zgłoszenia wymeldowania z miejsca pobytu czasowego. Jeżeli obywatel polski dokonuje wymeldowania z dotychczasowego miejsca pobytu jednocześnie z zameldowaniem w nowym miejscu pobytu, wymeldowanie następuje na podstawie formularza zgłoszenia pobytu stałego lub czasowego.

¹⁹ Wyrok NSA z dnia 6 lutego 2003 r., V SA 1398/2002, LEX nr 159189.

Jak pamiętamy, zgodnie z art. 35 u.e.l. ustawy osoba zameldowana na pobyt stały lub czasowy, która opuściła miejsce dotychczasowego pobytu, nie dopełniwszy obowiązku wymeldowania się, może zostać wymeldowana przez organ gminy w drodze decyzji administracyjnej. Należy zwrócić uwagę na bogate orzecznictwo dotyczące podobnie brzmiącego, a nieobowiązującego już art. 15 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych. W orzecznictwie NSA prezentowany jest słuszny pogląd, że o opuszczeniu miejsca dotychczasowego pobytu można mówić tylko wówczas, gdy jest ono dobrowolne i ma charakter trwały²⁰. W szczególności przez opuszczenie lokalu należy rozumieć opuszczenie dobrowolne, a nie jest dobrowolnym takie opuszczenie, do którego strona została zmuszona, jeśli strona ta podjęła przewidziane prawem środki w celu obrony swych praw do przebywania w tym lokalu albo jeżeli fakt zmuszenia do opuszczenia lokalu jest oczywisty lub został stwierdzony w postępowaniu karnym²¹.

Obowiązek wymeldowania nie obejmuje osób zameldowanych czasowo, jeżeli okres pobytu czasowego odpowiada okresowi zgłoszonemu przy zameldowaniu. Warto podkreślić, że obywatel polski, który wyjeżdża z kraju z zamiarem stałego pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązany zgłosić swój wyjazd. Zgłoszenie wyjazdu poza granice RP skutkuje wymeldowaniem z miejsca pobytu stałego i czasowego.

Obywatel polski, który wyjeżdża poza granice RP, bez zamiaru stałego pobytu, na okres dłuższy niż 6 miesięcy jest obowiązany zgłosić swój wyjazd oraz powrót. Trzeba zauważyć, że wspomnianymi wyżej obowiązkami objęci są również cudzoziemcy zameldowani w Polsce. Zgłoszeń dokonuje się najpóźniej w dniu opuszczenia miejsca pobytu stałego albo czasowego: 1) w formie pisemnej w organie gminy właściwym ze względu na położenie nieruchomości, przedstawiając do wglądu dowód osobisty lub paszport, albo 2) w formie dokumentu elektronicznego na formularzu umożliwiającym wprowadzenie danych do systemu teleinformatycznego organu gminy wspomnianego wyżej, pod warunkiem otrzymania przez osobę urzędowego poświadczenia odbioru.

W art. 37 ust. 1 i 2 sprecyzowano, jakie dane zamieszcza się w formularzu zgłoszenia wyjazdu poza granice RP oraz formularzu zgłoszenia powrotu z wyjazdu poza granice RP. W tym miejscu należy jeszcze dodać, że zgłoszenie zgonu, dokonane w urzędzie stanu cywilnego zgodnie z przepisami Prawa o aktach stanu cywilnego²², zastępuje wymeldowanie osoby zmarłej.

²⁰ Wyrok NSA z dnia 21 marca 2001 r., V SA 2950/00, LEX nr 80643; wyrok NSA z dnia 7 grudnia 2005 r., II OSK 302/05, LEX nr 190969.

²¹ Wyrok NSA z dnia 5 października 2000 r., V SA 234/00, LEX nr 49954.

²² Ustawa z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, DzU 2004, nr 161, poz. 1688.

4. Zakończenie

Ewidencja ludności należy do systemu różnorodnych ewidencji i rejestrów prowadzonych przez organy władzy publicznej. Polega na rejestracji określonych w ustawie podstawowych danych identyfikujących tożsamość oraz status administracyjno-prawny osób fizycznych. Jest więc rejestracją danych tylko o osobach fizycznych i prowadzona jest w formie elektronicznej w rejestrze PESEL, w rejestrach mieszkańców oraz rejestrach zamieszkania cudzoziemców, przy czym te ostatnie mogą być prowadzone również w formie kartoteecznej.

Ewidencja ludności opiera się na instytucji obowiązku meldunkowego, wynikającego z mocy prawa. Zakresem podmiotowym tego obowiązku objęto zasadniczo wszystkich przebywających na terytorium RP, czyli zarówno obywateli RP, jak i cudzoziemców. Natomiast zakresem przedmiotowym jest wymóg zameldowania się w miejscu pobytu stałego lub czasowego, wymeldowania się z miejsca pobytu stałego lub czasowego oraz zgłoszenia wyjazdu poza granice RP.

Jak słusznie zauważono w doktrynie, „Trzeba dokonać zdecydowanego rozróżnienia pomiędzy legitymowaniem się prawem do zamieszkania a obowiązkiem zgłoszenia swojego zamieszkania w ramach ewidencji ludności. Prawo do zamieszkania można nabyć lub utracić. Prawo to może być poddane reglamentacji albo ograniczeniom prawnym. Może ono wynikać bezpośrednio z ustawy albo mogą rozstrzygać o nim na podstawie przepisów ustawy organy administracyjne lub sądy. Natomiast zgłoszenie zamieszkania do ewidencji ludności jest tylko wypełnieniem tzw. obowiązku meldunkowego”²³.

Pomimo głosów krytyki należy z całą mocą podkreślić pozytywną rolę obowiązku meldunkowego w zagwarantowaniu bezpieczeństwa obrotu prawnego. Z pewnością nie jest on przykładem nadmiernej ingerencji w sferę wolności jednostki. Ustawodawca opowiedział się jednak po stronie tych wszystkich, którzy twierdzą, że stanowi on relikwyt poprzedniego systemu, formę zniewolenia obywatela itd., i podjął decyzję o stopniowej likwidacji obowiązku meldunkowego. Zostanie on ostatecznie zlikwidowany z dniem 1 stycznia 2014 r. Natomiast w okresie przejściowym, od 1 sierpnia 2011 r. do 1 stycznia 2014 r., zostanie znacznie ograniczony.

Jak pamiętamy, Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się pozytywnie o instytucji obowiązku meldunkowego. Należy zgodzić się z powyższym stanowiskiem, ponieważ instytucja ta ma istotne znaczenie dla ochrony praw i interesów obywateli oraz innych podmiotów prawa. Natomiast jej likwidacja może spowodować negatywne skutki nie tylko z punktu widzenia możliwości sprawnego zarządzania państwem (np. brak możliwości ustalenia liczby mieszkańców danego obszaru, obserwacji procesów migracyjnych itp.), lecz także dla samych obywateli „obciążonych” obowiązkiem meldunkowym (np. znaczne trudności przy poszukiwaniu osób zaginionych, dłużników, spadkobierców itd.).

²³ J. Filipek, *Biała Księga Polska – Unia Europejska. Problemy samorządu terytorialnego. Ewidencja ludności*, nr 33, red. J.A. Wojciechowski, C. Banasiński, Urząd Rady Ministrów, Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Integracji Europejskiej oraz Pomocy Zagranicznej, Warszawa 1995, s. 31.

Literatura

- Filipek J., *Biała Księga Polska – Unia Europejska. Problemy samorządu terytorialnego. Ewidencja ludności*, nr 33, red. J.A. Wojciechowski, C. Banasiński, Urząd Rady Ministrów, Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Integracji Europejskiej oraz Pomocy Zagranicznej, Warszawa 1995.
- Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców, DzU UE 31.07.2007, L 199.
- Szymczak M. (red.), *Słownik języka polskiego*, t. I, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002.
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych, tekst jedn. DzU 2006, nr 139, poz. 993.
- Ustawa z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, DzU 2004, nr 161, poz. 1688.
- Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, DzU 2008, nr 220, poz. 1414.
- Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, DzU 2010, nr 217, poz. 1427.
- Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2002 r., K 20/2001, OTK-A 2002/3/34.
- Wyrok NSA z dnia 19 marca 1981 r., SA 314/1981, ONSA 1981/1/24.
- Wyrok NSA z dnia 8 października 1982 r., SA/Kr 599/1982, ONSA 1982/2/96.
- Wyrok NSA z dnia 5 października 2000 r., V SA 234/00, LEX nr 49954.
- Wyrok NSA z dnia 21 marca 2001 r., V SA 2950/00, LEX nr 80643.
- Wyrok NSA z dnia 14 maja 2001 r., V SA 1496/2000, LEX nr 54454.
- Wyrok NSA z dnia 6 lutego 2003 r., V SA 1398/2002, LEX nr 159189.
- Wyrok NSA z dnia 7 grudnia 2005 r., II OSK 302/05, LEX nr 190969.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 czerwca 2004 r., V SA 519/03, LEX nr 146738.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 22 września 2005 r., IV SA/Wa 600/05, niepubl.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 2 lipca 2009 r., III SA/Po 507/08, Wspólnota 2009/34/38.

POPULATION REGISTRATION – THE NEW RESIDENCE REGULATIONS

Summary: The article discusses problems of population registration, including the new residence regulation under the Act of September 24, 2010. The population registration belongs to the system of various registers kept by public administration authorities. The population registration consists in registering basic information specified in the Act which confirm the individual's identity and administrative and legal status. The population registration is based on a duty to register residence as specified in the mandatory law. The above obligation is imposed on all persons staying in the territory of the Republic of Poland, i.e. both Polish citizens and foreigners. The subject matter of the Act refers to a requirement to register permanent or temporal residence, to de-register temporal or permanent residence and to notify of departure for a stay abroad.

Keywords: population registration, duty to register residence, residence registration, residence de-registration, residence regulations.